

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه تجارت آزاد بین ج.ا. ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا

سازمان توسعه تجارت ایران

دی ۱۳۹۹

اتحادیه اقتصادی اوراسیا

فوریه سال ۱۹۹۹: امضای قرارداد ایجاد اتحادیه گمرکی و منطقه
واحد اقتصادی توسط بلاروس، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و روسیه

اکتبر سال ۲۰۰۰: تشکیل جامعه اقتصادی اوراسیا، توسط بلاروس،
قزاقستان، قرقیزستان، روسیه و تاجیکستان

جولای ۲۰۱۱: ایجاد اتحادیه گمرکی میان بلاروس، قزاقستان، روسیه

اول ژانویه ۲۰۱۵: اجرایی شدن موافقتنامه اتحادیه اقتصادی اوراسیا بین
کشورهای بلاروس، قزاقستان و روسیه

عضویت رسمی ارمنستان در تاریخ ۲ ژانویه ۲۰۱۵ و قرقیزستان در
تاریخ ۱۵ اگوست ۲۰۱۵ در اتحادیه اقتصادی اوراسیا

هدف از تشکیل اتحادیه اقتصادی اوراسیا

-ایجاد فضای واحد اقتصادی

-توسعه بازارهای مشترک و دستیابی به حرکت آزاد کالا

-ترویج رقابت سالم در بازار مشترک

-سیاست‌های مشترک در کشاورزی، انرژی، فناوری و حمل

و نقل

شاخص های اقتصادی اتحادیه اقتصادی اوراسیا

جمعیت: ۱۸۳/۶

GDP (PPP): ۵ تریلیون دلار

نرخ بیکاری: ۵/۴

(PPP) درآمد سرانه : ۲۷۰۰۰ دلار

مساحت: ۲۰ میلیون کیلومتر مربع

شاخص های اقتصادی اتحادیه اقتصادی اوراسیا

رتبه اول استخراج نفت (۱۴/۵ درصد از جهان)

رتبه اول تولید گاز جهان (۲۰/۲ درصد از جهانی)

رتبه چهارم تولید انرژی برق (۴/۹ درصد از جهان)

رتبه سوم طول خط آهن (۸ درصد از جهان)

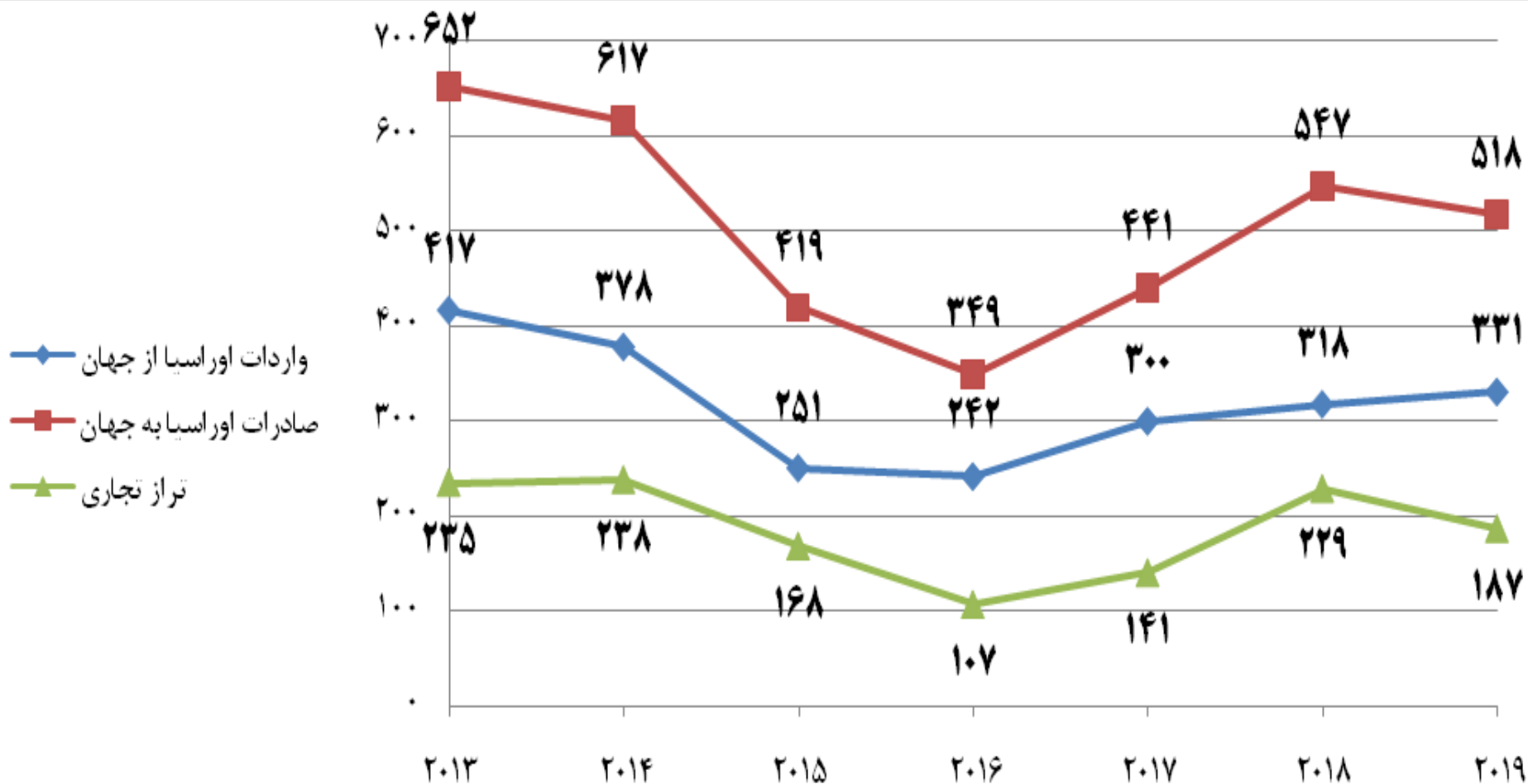

رتبه چهارم تولید آهن (۴/۷ درصد از جهان)

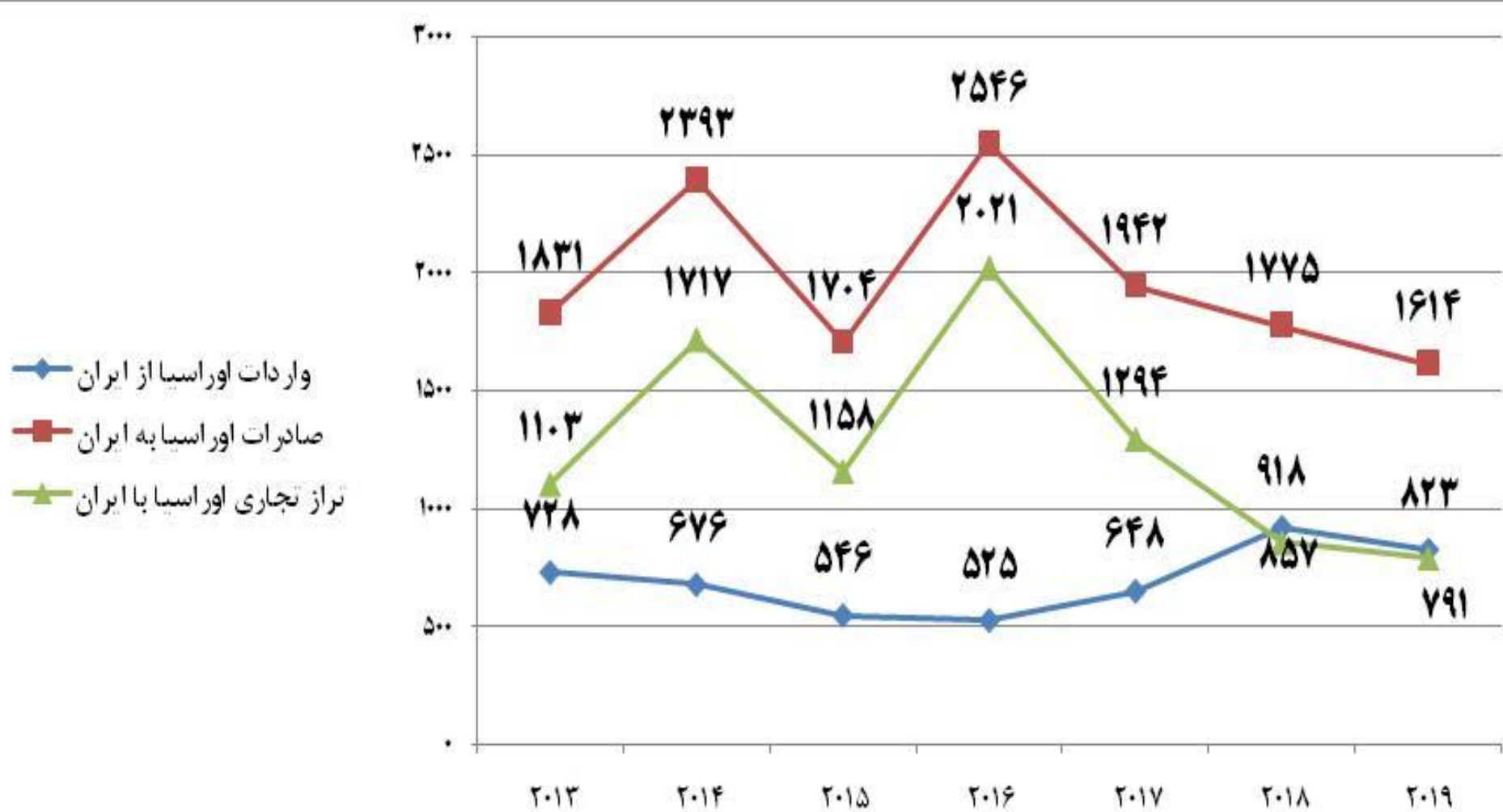
رتبه ۵ تولید فولاد (۵ درصد از جهان)

تجارت اوراسیا با جهان (میلیارد دلار)

تجارت اوراسیا با ایران (میلیون دلار)

تجارت ۸ ماهه ۲۰۲۰ فیما بین ایران و اوراسیا

▶ طبق اعلام وزیر تجارت اوراسیا:

- ▶ ۲ درصد رشد در تجارت فیما بین (تجارت فراتر از ۲ میلیارد دلار)
- ▶ عمده دلیل افزایش تجارت فیما بین : افزایش ۲۳۰ میلیون دلاری صادرات ایران به اوراسیا
- ▶ محصولات کشاورزی اصلی ترین اقلام تجارت فیما بین
- ▶ ۸۰ درصد صادرات اوراسیا به ایران بالغ بر ۹۳۹ میلیون دلار محصولات کشاورزی بوده که نیمی از آن مربوط به غلات می باشد.
- ▶ ۶۸ درصد از صادرات ایران به اوراسیا محصولات کشاورزی به خصوص میوه و خشکبار معادل ۵۷۵ میلیون دلار بوده است.

سطوح همگرایی اقتصادی بین کشورها

- ▶ **ترتیبات تجاری ترجیحی (PTA) Preferential Trade Arrangements:** ساده ترین نوع همگرایی اقتصادی است که کشورهای عضو بر محصولات وارداتی از یکدیگر نرخهای تعرفه ترجیحی اعمال می نمایند.
- ▶ **منطقه تجارت آزاد Free Trade Area:** حذف کامل موانع تجاری تعرفه ای و غیر تعرفه ای بین کشورهای عضو می باشد
- ▶ **اتحادیه گمرکی Customs Union:** منطقه تجارت آزادی است که تعرفه های خارجی مشترکی را در برابر کشورهای ثالث اتخاذ می کند.
- ▶ **بازار مشترک Common Market:** اتحادیه گمرکی است که حرکت آزادانه عوامل در سطح منطقه را مجاز می داند.
- ▶ **اتحادیه اقتصادی Economic Union:** بازار مشترکی است که هماهنگ سازی سیاستهای مشخص اقتصادی بویژه سیاستهای اقتصادی کلان و قانونگذاری را مجاز می داند

روند موافقتنامه موقت ایران و اوراسیا

اول ژانویه ۲۰۱۵

• شکل گیری اتحادیه اقتصادی اوراسیا

دی ماه ۱۳۹۴

• آغاز مذاکرات اولیه بین ایران و اتحادیه اوراسیا

اردیبهشت ۱۳۹۷

• امضای موافقتنامه توسط اعضای اتحادیه و ایران

۵ آبان ۱۳۹۸

• **اجرائی شدن موافقتنامه**

۵ آبان ۱۳۹۹

• آغاز مذاکرات تجارت آزاد

۵ آبان ۱۴۰۱

• اجرائی شدن موافقتنامه تجارت آزاد

روند مذاکرات برای انعقاد موافقتنامه

- ▶ بررسی ها و مذاکرات اولیه، در دی ماه ۱۳۹۴
- ▶ توافقی مبنی بر تشکیل کمیته مشترک مطالعات امکان سنجی انعقاد توافقنامه تجارت ترجیحی / آزاد
- ▶ تبادل رژیم تجاری و پرسش و پاسخ طرفین
- ▶ آغاز مذاکرات بین دو طرف در سه بخش کالاهای صنعتی، کالاهای کشاورزی و متن موافقتنامه
- ▶ به نتیجه رسیدن مذاکرات در خصوص متن موافقت نامه موقت در خرداد ماه سال ۹۶ ، فهرست ترجیحات تعرفه ای کالاهای صنعتی در تیر ماه ۹۶، فهرست ترجیحات تعرفه ای کالاهای کشاورزی آبان ماه ۹۶
- ▶ امضا موافقتنامه با مجوز هیات محترم دولت در ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۷ توسط آقای شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت وقت و مقامات کشورهای عضو اتحادیه

روند مذاکرات برای انعقاد موافقتنامه

- ▶ تصویب موافقتنامه در مجلس شورای اسلامی ایران در تاریخ ۹۸/۳/۱۹
- ▶ تأیید موافقتنامه توسط شورای نگهبان در تاریخ ۹۸/۴/۵
- ▶ ابلاغ "قانون موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو" در تاریخ ۹۸/۴/۱۷ توسط ریاست جمهور
- ▶ تکمیل فرایند تصویب داخلی این موافقتنامه در ۵ کشور عضو اتحادیه
- ▶ لازم الاجرا شدن این موافقتنامه ۶۰ روز بعد از دریافت آخرین اطلاعیه مکتوب مبنی بر تأیید انجام تشریفات قانونی داخلی توسط کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ج.ا.ایران (۵ آبان ماه ۱۳۹۸)

موارد تحت پوشش موافقتنامه

- ▶ **موانع تعرفه ای :**
- ▶ تخفیف تعرفه طبق دو فهرست اعطایی ایران و اوراسیا
- ▶ **اقدامات غیر تعرفه ای:**
- ▶ شامل : الزامات فنی، تدابیر بهداشتی و بهداشت گیاهی، موارد مربوط به گمرکات، قواعد مبدا و چاره کارهای تجاری
- ▶ شفافیت در اقدامات غیر تعرفه ای و اطلاع رسانی
- ▶ قانونمند کردن تدابیر غیر تعرفه ای جهت اجتناب از تبدیل آنها به موانع غیر ضرور برای تجارت

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه تجارت آزاد بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا

▶ متن موافقت نامه مفصل ترین و جامع ترین موافقت نامه ای است که تاکنون ایران منعقد کرده و شامل ۹ فصل ذیل می باشد:

▶ فصل یک: قواعد عمومی

(اهداف، مذاکرات تجارت آزاد، تشکیل کارگروه مشترک، گفتگوی تجاری، استثنائات، شفافیت)

▶ فصل دوم: تجارت کالا

(اصل MFN، رفتار ملی، هزینه های صادرات و واردات، اجرای مقررات تجاری، ترانزیت، کارگروه تجارت، نقض تعهدات)

▶ فصل سوم: چاره کارهای تجاری

(تدابیر جبرانی و ضد قیمت شکنی، تدابیر حفاظتی عمومی، تدابیر حفاظتی دوجانبه، مراجع صلاحیت دار)

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه تجارت آزاد بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (ادامه)

▶ فصل چهارم: موانع فنی فرا راه تجارت

▶ (حیطه شمول، ارزیابی انطباق، تأیید ارزیابی، شفافیت، مشاوره، همکاری، مرجع صلاحیت دار)

▶ فصل پنجم: اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی

▶ (حیطه شمول، شفافیت، نظارت و بازرسی، همکاری، مشاوره)

▶ فصل ششم : قواعد مبدا

▶ (محتوای ارزش افزوده، حمل مستقیم، صدور گواهی مبدا، نهاد مجاز و مرجع تأیید، اطلاعیه ها، کارگروه فرعی قواعد مبدا)

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه تجارت آزاد بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (ادامه)

▶ فصل هفتم: تسهیل تجاری و همکاری های گمرکی

▶ (حیطه شمول، تسهیل تدابیر اداره گمرک، ترخیص کالا، همکاری گمرکی، مدیریت ریسک، تبادل اطلاعات، انتشار اطلاعات، ارزش گذاری گمرکی بازرسی پیش از حمل)

▶ فصل هشتم: حل و فصل اختلافات

(حیطه شمول، مشورت، تعیین داورها، وظایف هیأت داورى، جبران و
تعلیق امتیازات)

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه تجارت آزاد بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (ادامه)

▶ فصل نهم : مقررات پایانی

(پیوستها، زمان لازم الاجرا شدن، اصلاحات، الحاق کشور جدید،
خروج از عضویت)

▶ پیوست یک :

(امتیازات اعطایی اوراسیا، امتیازات اعطایی ایران)

▶ پیوست دو:

(مقررات مربوط به مشخصات کالا، مربوط به فصل ششم قواعد مبدا
و معیار تعیین مبدا خاص)

▶ پیوست سه :

(فرم گواهی مبدا و دستورالعمل تکمیل فرم)

▶ پیوست چهارم :

(قواعد ارزش گذاری گمرکی)

گفتگوی تجاری

▶ ماده ۶.۱ گفتگوی تجاری

- ▶ ۱- برقراری گفتگوی تجاری با هدف گسترش همکاری میان مجامع تجاری طرف ها
- ▶ ۲- گفتگوی تجاری درخصوص موضوعات مرتبط با اجرای این موافقتنامه با حق رایۀ پیشنهاد به کارگروه مشترک
- ▶ ۳- برگزاری سمینارها، نمایشگاه‌های تجاری، میزگرد و سایر رویدادهای مشترک با هدف گسترش روابط دوجانبه اقتصادی و تجاری بین طرفها

(در همین راستا یادداشت تفاهم بین اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و شورای تجارت اوراسیا در حاشیه هفته اوراسیا در بیشکک (مهر ۱۳۹۸) امضا شد)

کار گروه های مندرج در مفاد موافقتنامه

۱. "کارگروه مشترک" ماده ۵.۱

۲. "کارگروه تجارت کالا" ماده ۹.۲

۳. "کارگروه فرعی قواعد مبدا" ماده ۳۱.۶

گروه کاری های جدید تشکیل شده و کارگروه های پیشنهادی

▶ تشکیل سه گروه کاری جدید در زمینه "همکاری گمرکی"، "اقدامات

فنی فرا راه تجارت (استانداردها) و "اقدامات بهداشتی و بهداشت

گیاهی" در چارچوب موافقتنامه فیما بین

▶ ارائه پیشنهادات ایران در خصوص تشکیل کارگروه بانکی و کارگروه

حمل و نقل و ترانزیت و همکاری در زمینه های سرمایه گذاری، تهاتر و

مناطق آزاد تجاری

جلسات ایران و اوراسیا پس از اجرایی شدن موافقتنامه

- ▶ برگزاری کارگروه مشترک موافقتنامه (سازمان توسعه تجارت ایران) ۱۷ تیر ۹۹
- ▶ برگزاری اولین کمیته فرعی قواعد مبدا (اتاق بازرگانی ایران) ۱۲ شهریور ۹۹
- ▶ برگزاری نشست مشورتی همکاری بین بانکی (بانک مرکزی ج.ا.ایران) ۲۰ شهریور ۹۹
- ▶ نشست رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با رئیس شورای تجاری اوراسیا (سازمان توسعه تجارت ایران) ۲۵ شهریور ۹۹
- ▶ برگزاری اولین گروه کاری همکاری گمرکی (گمرک ج.ا.ایران) ۲۱ مهر ۹۹
- ▶ برگزاری نشست مشورتی حمل و نقل و ترانزیت (وزارت راه و شهرسازی) ۲۱ مهر ۹۹
- ▶ برگزاری نشست کمیته تجارت کالا (سازمان توسعه تجارت ایران) ۲۳ مهر ۹۹
- ▶ نشست هماهنگی بین روسای کارگروه مشترک موافقتنامه موقت (سازمان توسعه تجارت ایران) ۱۲ آبان ۹۹

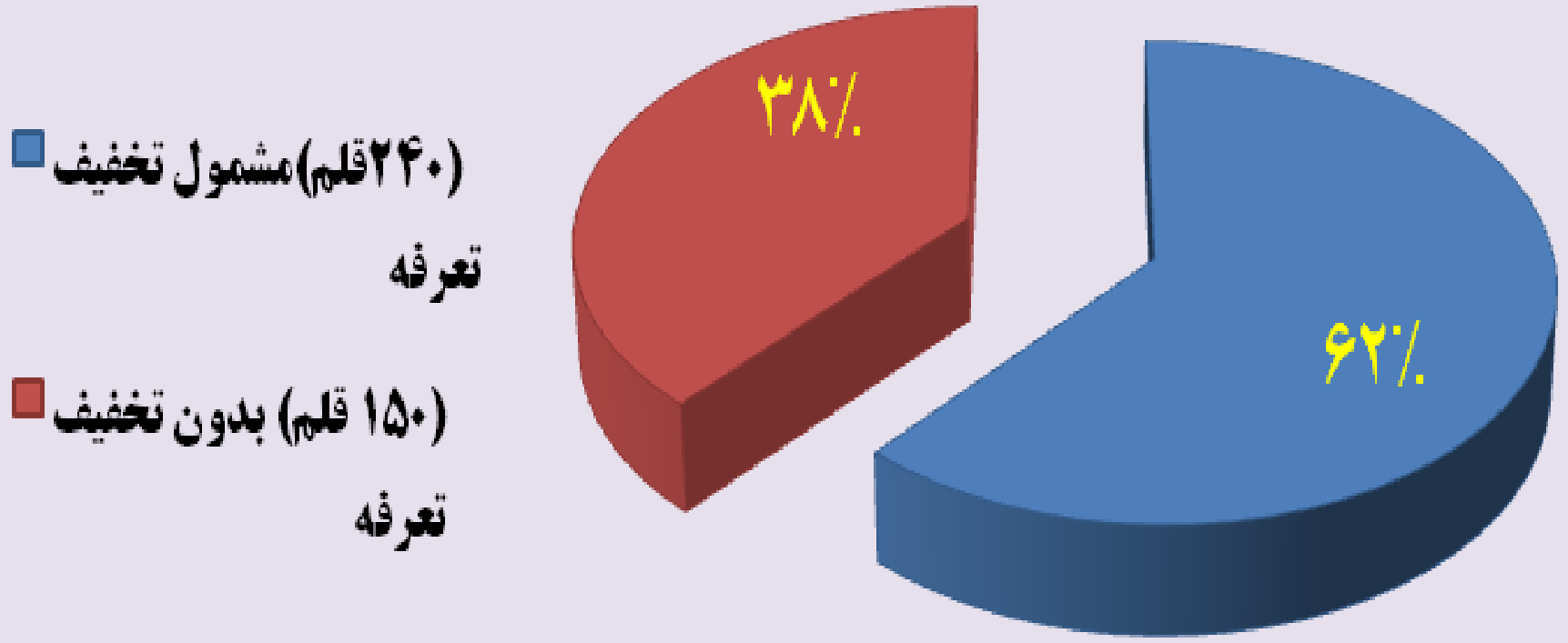
امتیازات اعطایی ج.۱۰ ایران و اوراسیا

امتیازات اعطایی کشورمان (کشاورزی و صنعتی) شامل ۳۹۰ کد هشت رقمی است (با توجه به تغییرات تعرفه ای ۱۳۹۹) از این تعداد ۱۵۰ ردیف بدون تخفیف تعرفه هستند.

امتیازات اعطایی توسط اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیز شامل ۵۰۴ کد ۱۰ رقمی (کشاورزی و صنعتی) می باشد که از آنها ۴۴ کد بدون تخفیف تعرفه از سوی اتحادیه هستند.
(برآورد در سطح ۸ کد رقمی: ۳۹۱ کد و ۳۷ کد تثبیتی)

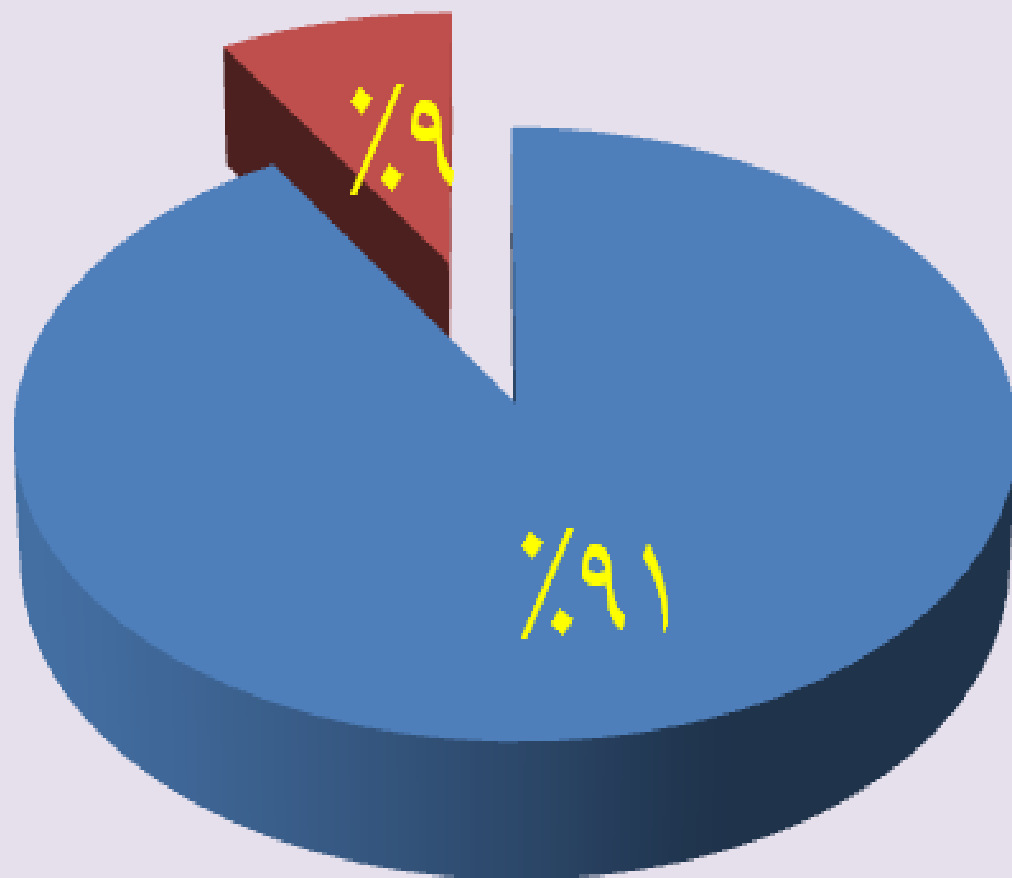
امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا (تخفیف و تثبیت تعرفه)

امتیازات اعطایی اوراسیا به ایران (تخفیف و تثبیت تعرفه)

■ مشمول تخفیف (۴۶۰ قلم)

■ بدون تخفیف (۴۴ قلم)

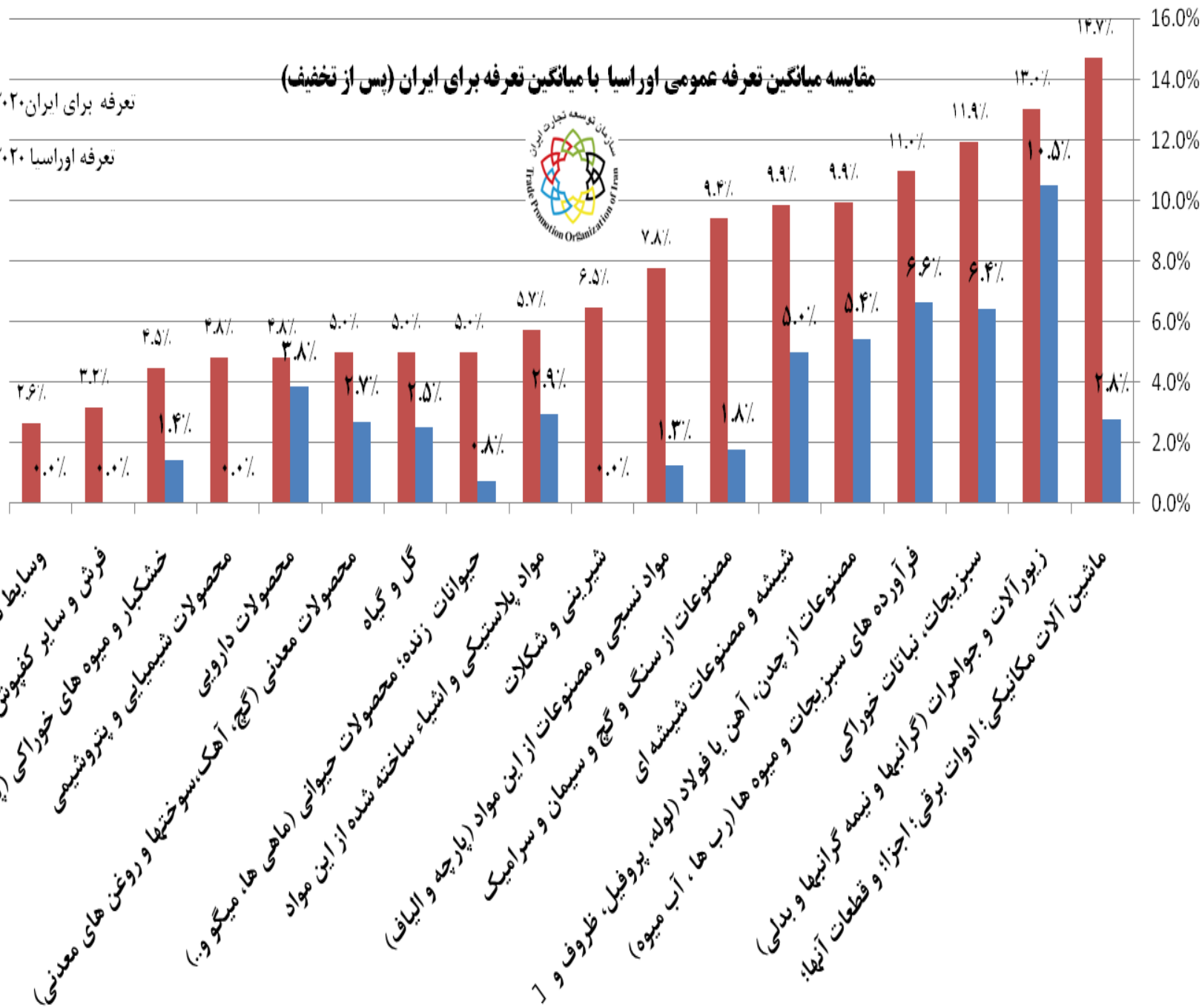

مقایسه میانگین تعرفه عمومی اوراسیا با میانگین تعرفه برای ایران (پس از تخفیف)

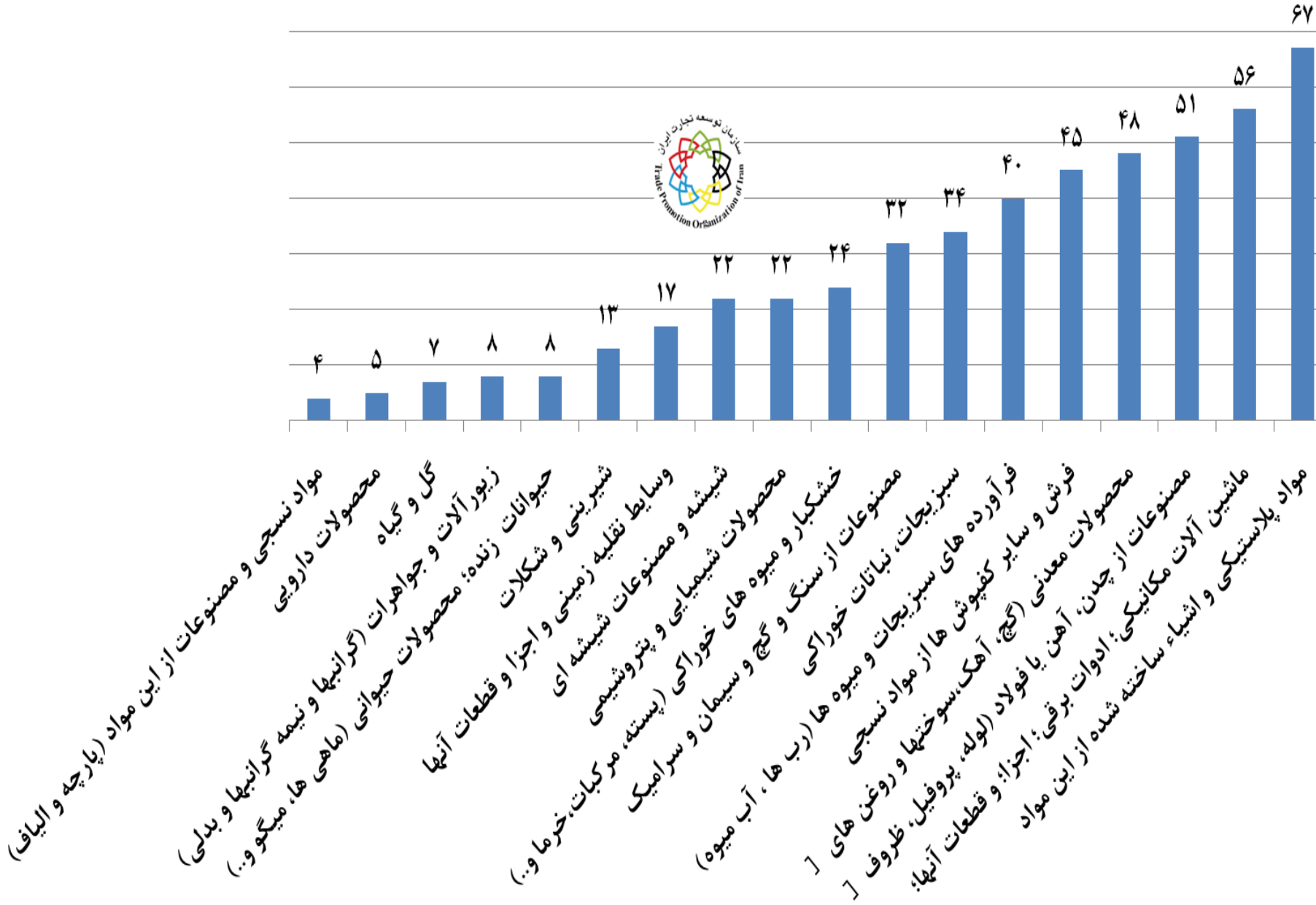

■ Average of ۲۰۲۰ برای ایران

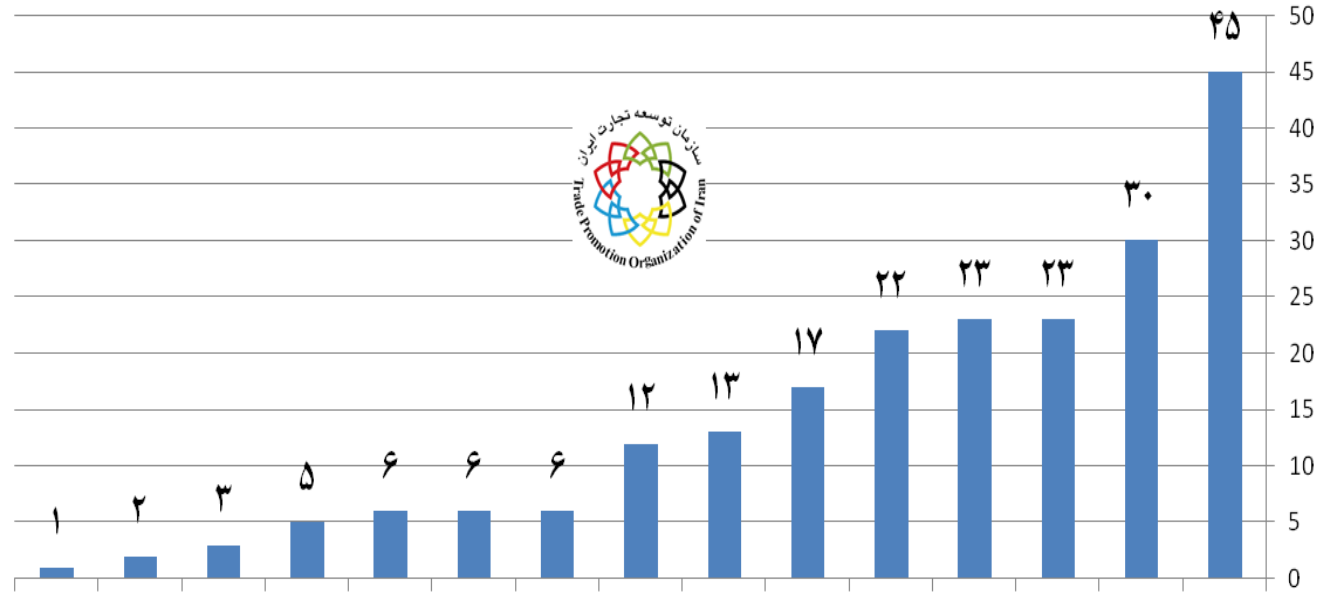
■ Average of ۲۰۲۰ اوراسیا

تعداد اقلام اعطایی اوراسیا

تعداد اقلام مشمول تعرفه صفر اوراسیا

محصولات معدنی (گچ، آهک، سوختها و روغن های معدنی)
 زیور آلات و جواهرات (گرانپها و نیمه گرانپها و بدلی)
 مواد نسجی و مصنوعات از این مواد (پارچه و الیاف)
 فرآورده های سبزیجات و میوه ها (رب ها، آب میوه)
 محصولات حیوانی (ماهی ها، میگو و...)
 فرآورده زنده؛ محصولات شیشه ای
 حیوانات و مصنوعات خوراکی
 سبزیجات، نباتات خوراکی (پسته، مرکبات، خرما و...)
 شیشه و مصنوعات شیشه ای
 سبزیجات، میوه های قطعات آنها
 خشکبار و میوه های قطعات آنها
 شیرینی و شیرینی و اجزا و قطعات آنها
 وسایط نقلیه زمینی و پتروشیمی
 محصولات شیمیایی و اشیاء ساخته شده از این مواد
 مواد پلاستیکی و گچ و سیمان و سرامیک
 مصنوعات از سنگ و اجزا؛ ادوات برقی؛ اجزا؛ و قطعات آنها؛ ماشین آلات مکانیکی؛ ادوات برقی؛ اجزا؛ و قطعات آنها؛ فرش و سایر کفپوش ها از مواد نسجی

برخی اقلام مشمول تعرفه صفر برای صادرات به اوراسیا

▶ میگو، پیاز، گل کلم، کاهو، سبزیجات سالاد، کرفس، پسته، فرما، پرتقال
لیمو، مویز، کشمش، کیوی، آدامس، شکلات، تافی و کارامل، بیسکویت،
ویفر، آب پرتقال، آب انگور، برقی رنگها و ورنی ها، صابون، فراورده های
شستشو، برقی رزین ها، ملال ها و رقیق کننده ها، مواد پلاستیکی از پروپیلن،
صفحات و ورقهای پلاستیکی، انواع فرش و گلیم و کف پوش از مواد نسجی،
برقی الیاف سنتتیک، کاشی، برقی لوازم و ظروف شیشه ای، شیرآلات، برقی
اجزا و قطعات وسایل نقلیه موتوری، دیگهای بخار، برقی ماشین آلات

کشاورزی

عملکرد آماری اقلام مشمول موافقتنامه از زمان اجرای شدن موافقتنامه

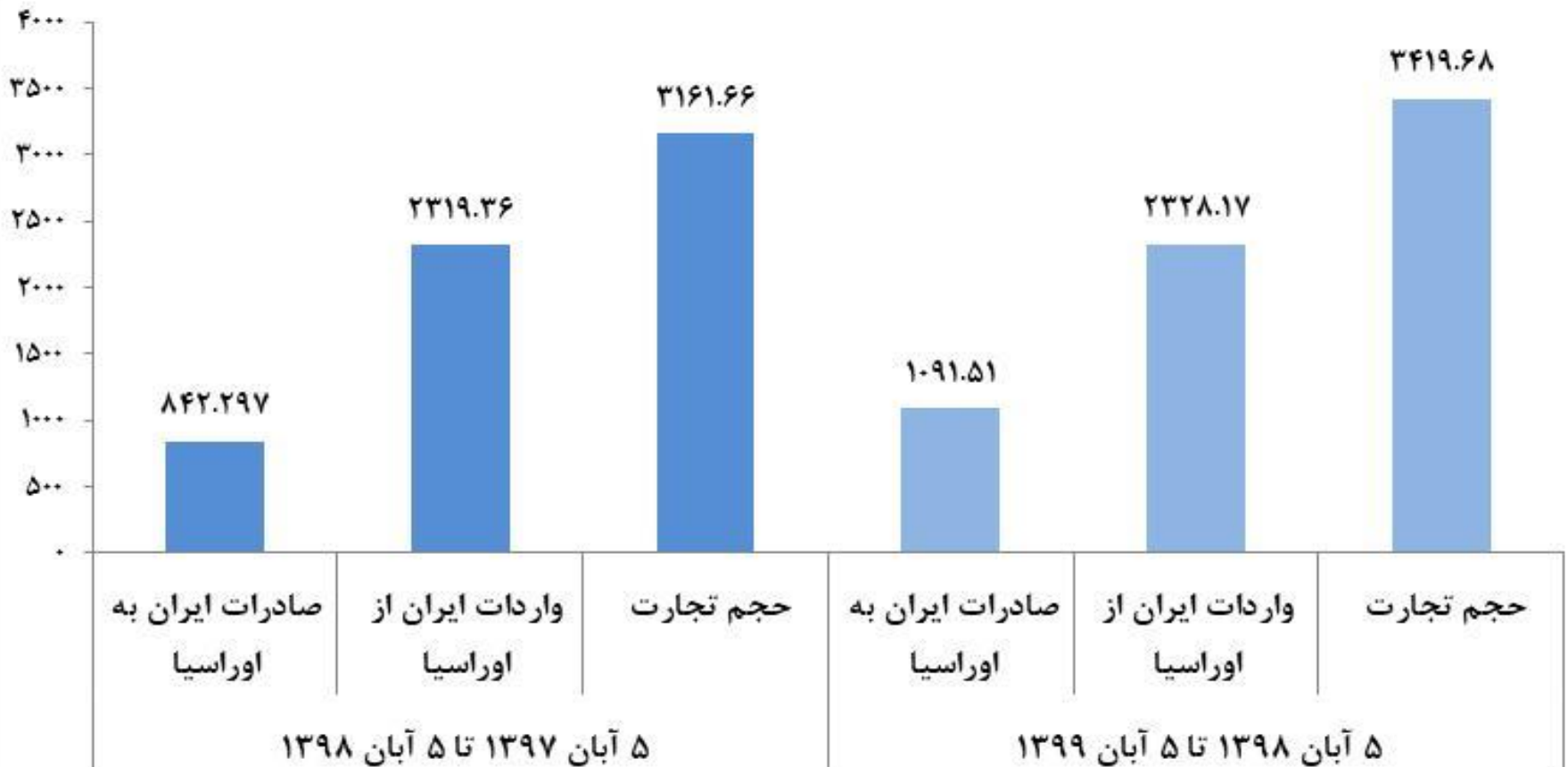

حجم تجارت کل ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا

(طی یک سال اجرای موافقتنامه)

رشد ۳۰ درصدی صادرات ایران به اوراسیا

رشد ۸ درصدی در حجم تجارت کل فیما بین

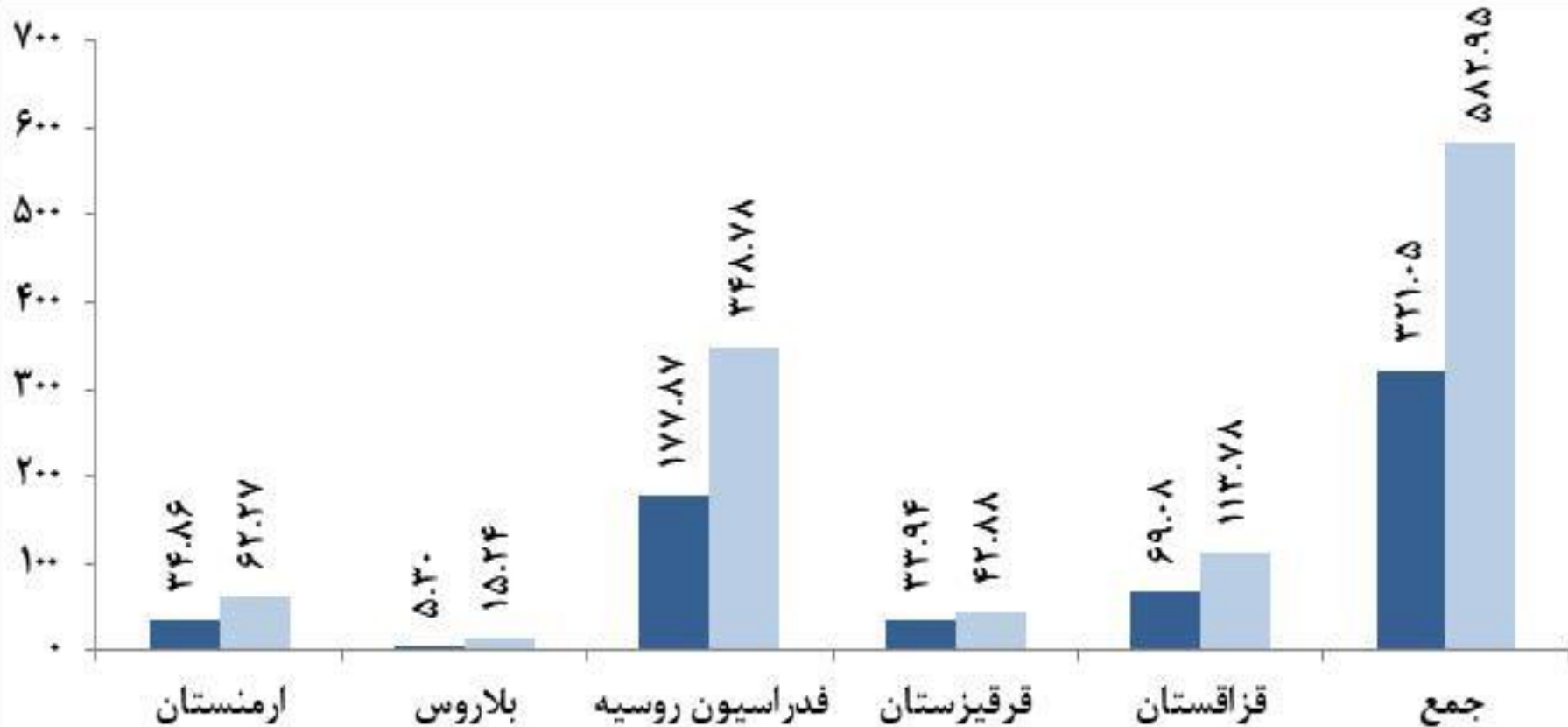
صادرات ایران به اوراسیا در اقلام ترجیحی

درصد تغییرات		صادرات ایران به اوراسیا (۵ آبان ۱۳۹۸ تا ۵ آبان ۱۳۹۹)		صادرات ایران به اوراسیا (۵ آبان ۱۳۹۷ تا ۵ آبان ۱۳۹۸)		اقلام فهرست به تفکیک تخفیف/تثبیت تعرفه ای
وزنی	ارزشی	وزن(هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن(هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	
15	2	75.69	59.08	65.78	58.18	۳۷ قلم مشمول تثبیت تعرفه
92	99	784.73	523.87	408.26	262.86	۳۵۴ قلم مشمول تخفیف تعرفه
82	82	860.42	582.95	474.04	321.05	کل فهرست

میزان صادرات در اقلام ترجیحی به تفکیک کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا

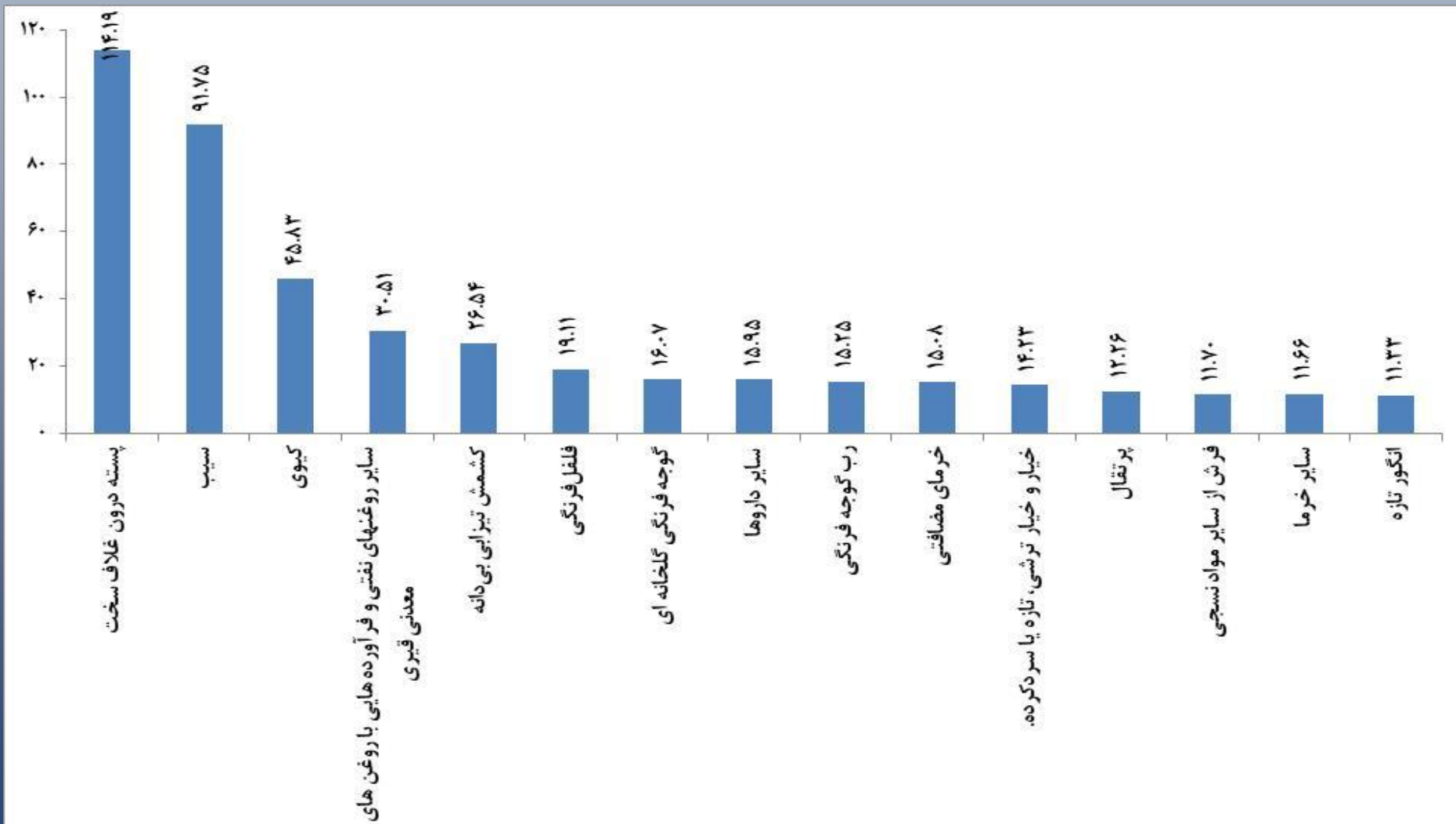
کشور	میزان صادرات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۷ تا ۵ آبان ۱۳۹۸)	میزان صادرات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۸ تا ۵ آبان ۱۳۹۹)	رشد
ارمنستان	34.86	62.27	79
بلاروس	5.30	15.24	188
فدراسیون روسیه	177.87	348.78	96
قرقیزستان	33.94	42.88	26
قزاقستان	69.08	113.78	65
جمع	321.05	582.95	82

میزان صادرات در اقلام ترجیحی به تفکیک کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا

- صادرات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۷ تا ۵ آبان ۱۳۹۸)
- صادرات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۸ تا ۵ آبان ۱۳۹۹)

اقلام عمده صادراتی ایران به اوراسیا در فهرست ترجیحات اعطایی اوراسیا

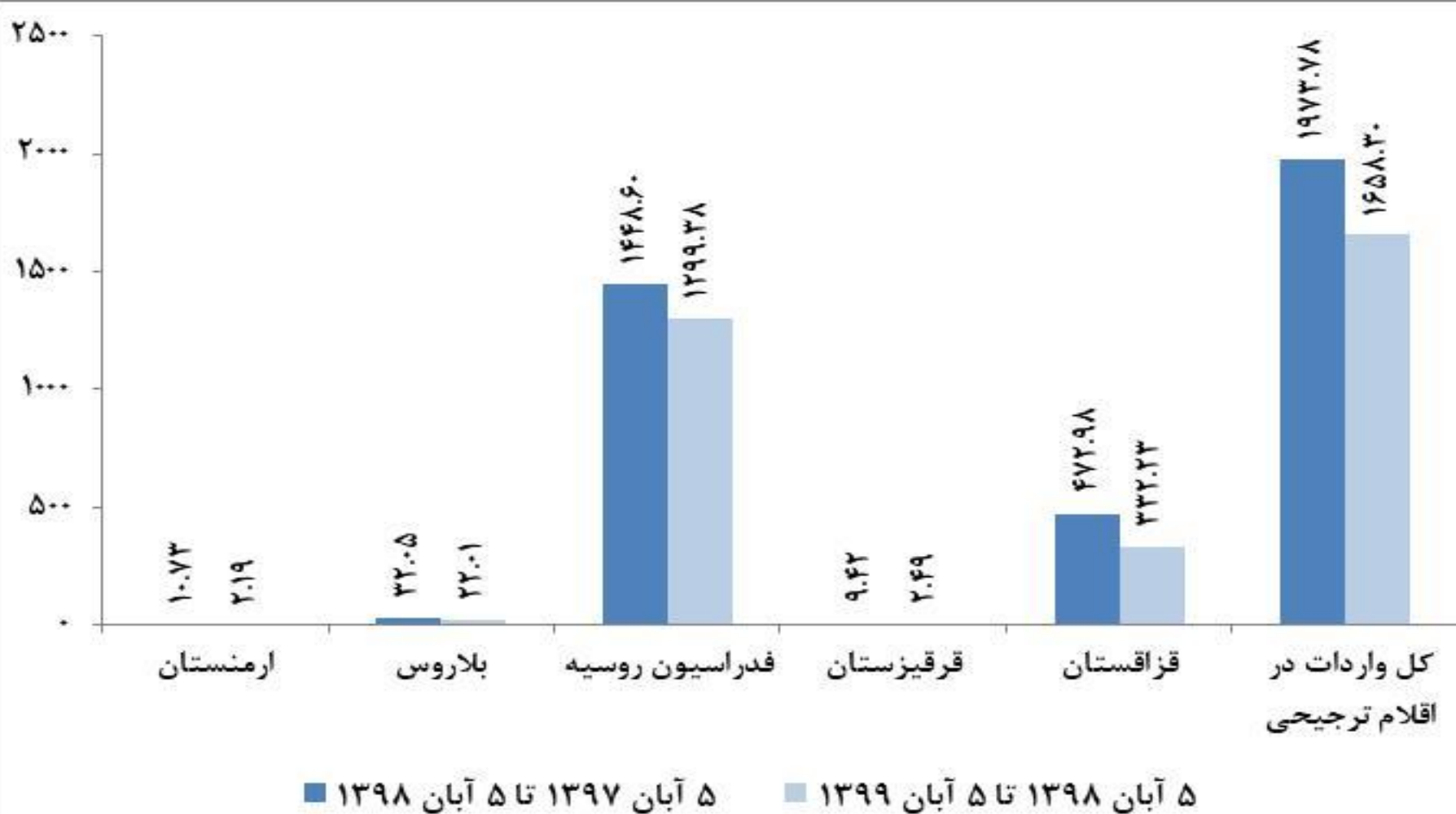
واردات ایران از اتحادیه اقتصادی اوراسیا در اقلام ترجیح داده شده توسط ایران

درصد تغییرات		واردات ایران از اوراسیا در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۸ تا ۵ آبان ماه ۱۳۹۹)		واردات ایران از اوراسیا در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۷ تا ۵ آبان ماه ۱۳۹۸)		اقلام به تفکیک تخفیف/تثبیت تعرفه ای
وزنی	ارزشی	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	
-35	-34	480.11	397.12	742.39	597.63	واردات در ۲۴۰ قلم مشمول تخفیف تعرفه
-5	-8	4456.15	1261.18	4707.22	1376.15	واردات در ۱۵۰ قلم مشمول تثبیت تعرفه
-9	-16	4936.26	1658.30	5449.61	1973.78	کل فهرست

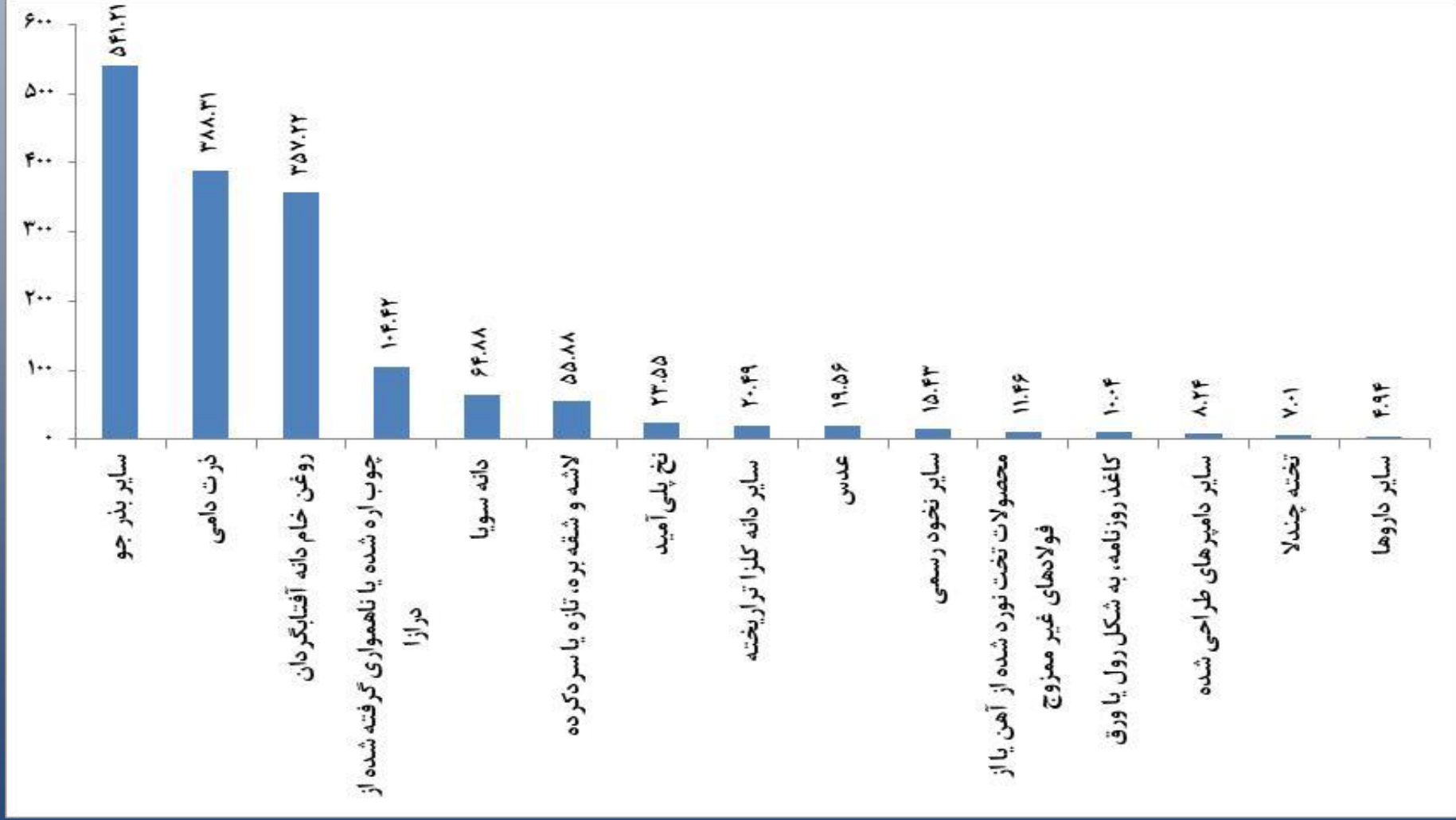
واردات ایران از اتحادیه اقتصادی اوراسیا به تفکیک کشورهای عضو در اقلام ترجیحی

کشور	میزان واردات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۷ تا ۵ آبان ۱۳۹۸)	میزان واردات در اقلام ترجیحی (۵ آبان ۱۳۹۹ تا ۵ آبان ۱۳۹۸)	رشد
ارمنستان	10.73	2.19	-80
بلاروس	32.05	22.01	-31
فدراسیون روسیه	1448.60	1299.38	-10
قرقیزستان	9.42	2.49	-74
قزاقستان	472.98	332.23	-30
کل واردات	1973.78	1658.30	-16

واردات ایران از کشورهای عضو اوراسیا در اقلام ترجیحی به تفکیک کشورهای عضو

اقلام عمده وارداتی ایران از اوراسیا در فهرست ترجیحات اعطایی ایران

از توجه شما سپاسگزارم

سازمان توسعه تجارت ایران

www.tpo.ir

